Trzy linie obrony w perspektywie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Daria Bochnar
CIA, CGAP, Auditor European Court of Auditors

Europejski Trybunał Obrachunkowy

Misja

Europejski Trybunał Obrachunkowy…

… przeprowadza kontrole finansów UE

… pełni funkcję niezależnego strażnika interesów finansowych obywateli Unii Europejskiej

… jest niezależnym zewnętrznym kontrolerem UE

… przyczynia się do poprawy zarządzania finansami UE

… działa na rzecz rozliczalności i przejrzystości

Zadania ETO

* Rola i zadania ETO określone są w art. 285 i art. 287 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Rodzaje kontroli

Kontrola finansowa	Kontrola zgodności	Performance audit
• **Wiarygodność rozliczeń** • Uzyskanie wystarczających dowodów pozwalających ocenić, w jakim stopniu transakcje, aktywa i pasywa zostały kompletnie, poprawnie i dokładnie zarejestrowane w księgach rachunkowych oraz przedstawione w sprawozdaniu finansowym	• **Legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń** • Uzyskanie wystarczających dowodów pozwalających ocenić, czy transakcje dotyczące dochodów i wydatków leżące u podstaw budżetu UE zostały zrealizowane zgodnie z przepisami prawa oraz postanowieniami umownymi oraz czy zostały poprawnie i dokładnie obliczone	• **Należyte zarządzanie finansami/efekt gospodarności** • Uzyskanie wystarczających dowodów, aby wykazać, że fundusze UE były wykorzystywane w sposób oszczędny, skuteczny i wydajny poprzez uzyskanie przy danym wkładzie optymalnego rezultatu lub poprzez minimalizację kosztów osiągnięcia określonego celu

Poświadczenie wiarygodności (DAS)

ETO cele strategiczne

- **Celem na lata 2013-2017 jest maksymalizacja wkładu Trybunału w rozliczalność publiczną UE.**

Priorytety w tym zakresie obejmują:

- właściwe ukierunkowanie produktów działalności Trybunału, tak by przyczyniały się do poprawy rozliczalności UE;
- współpracę w celu podniesienia wkładu Trybunału w rozliczalność UE;
- dalszy rozwój Trybunału jako profesjonalnej instytucji kontrolnej;
- jak najlepsze wykorzystywanie wiedzy, umiejętności i doświadczenia Trybunału;
- wykazywanie wyników i transparentność działalności Trybunału.

ECA ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Zarządzanie ryzykiem cechy charakterystyczne

Główne ryzyka:

- **Ryzyko finansowe jest niskie** wydatki osobowe (włączając koszty misji audytowych) reprezentują około 90% ogólnego budżetu ETO,
- **Ryzyko działalności** – poprawa efektywności i wydajności działania – w zakresie:
  - przedstawianie większej ilości raportów, wysokiej jakości przy wykorzystaniu tych samych zasobów finansowych i kadrowych,
  - wzrost tzw. „wartości dodanej" oraz wpływu i znaczenia raportów ETO na poprawę zarządzania finansowego. **Reputational risk**
- **Ryzyko utraty reputacji**

ETO kluczowe ryzyka działalności

- Gwałtownie zmieniająca się sytuacja finansowa i ekonomiczna, powoduje wzrost oczekiwań w zakresie uprawnienia zarządzania finansowego,
- Istotne zmiany polityczno- społeczne wymagają zwiększonej elastyczności w zakresie przepływów finansowych- i pojawienie się nowych ryzyk: uproszczenie zasad finansowania, zwiększenie warunkowości i wykorzystania budżetu UE,
- Rosnące wymagania w zakresie specjalistycznej wiedzy audytorów – niezbędnej do przeprowadzania tzw. audytów działalności,
- Ryzyko dublowania prac kontrolnych, słaba koordynacja, komunikacja w zakresie obszarów ryzyka skutkująca niepotrzebnym obciążeniem Instytucji krajowych i beneficjentów,

Europejski Trybunał Obrachunkowy źródła zapewnienia

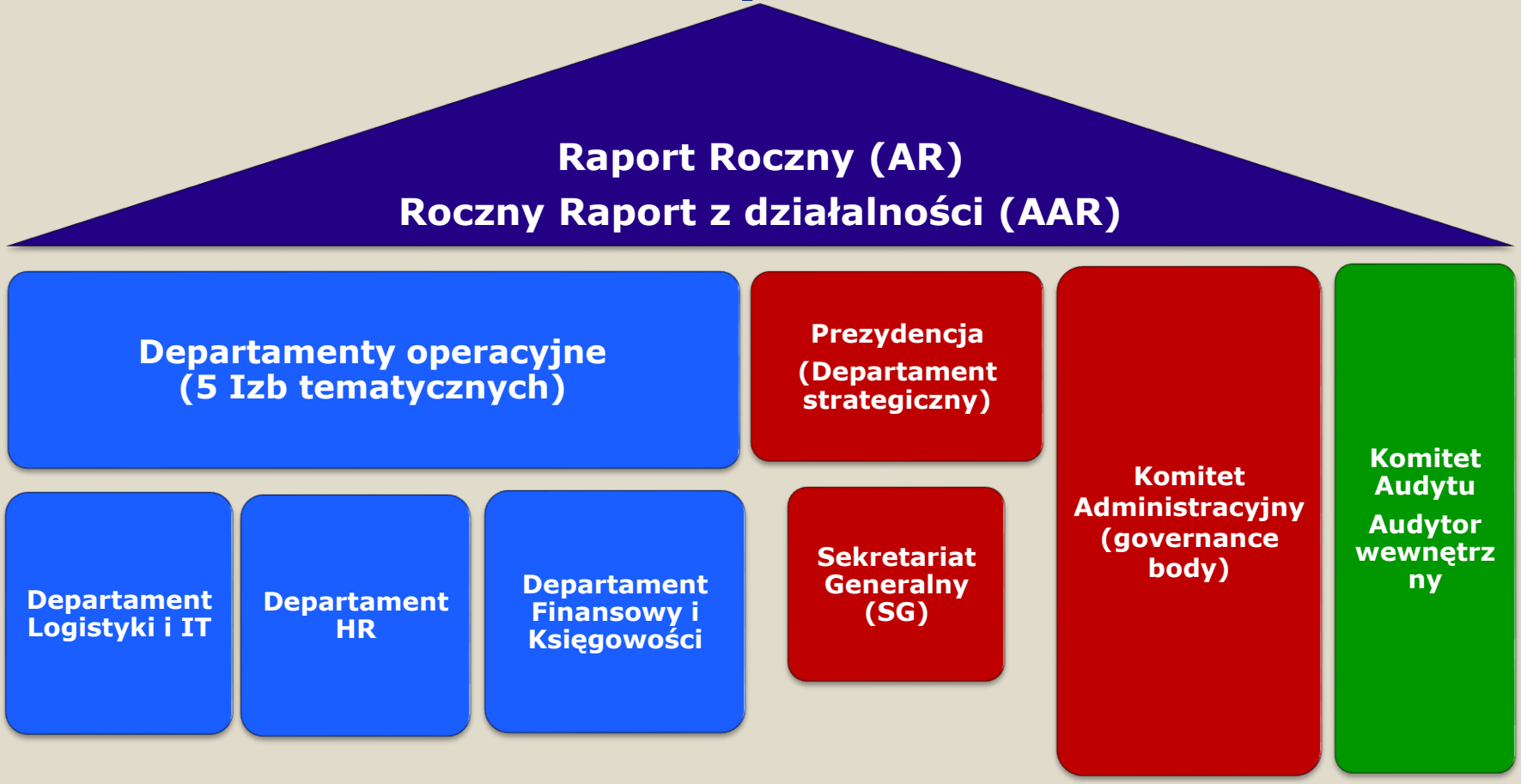

Europejski Trybunał Obrachunkowy
3 Linie obrony a Racjonalne zapewnienie

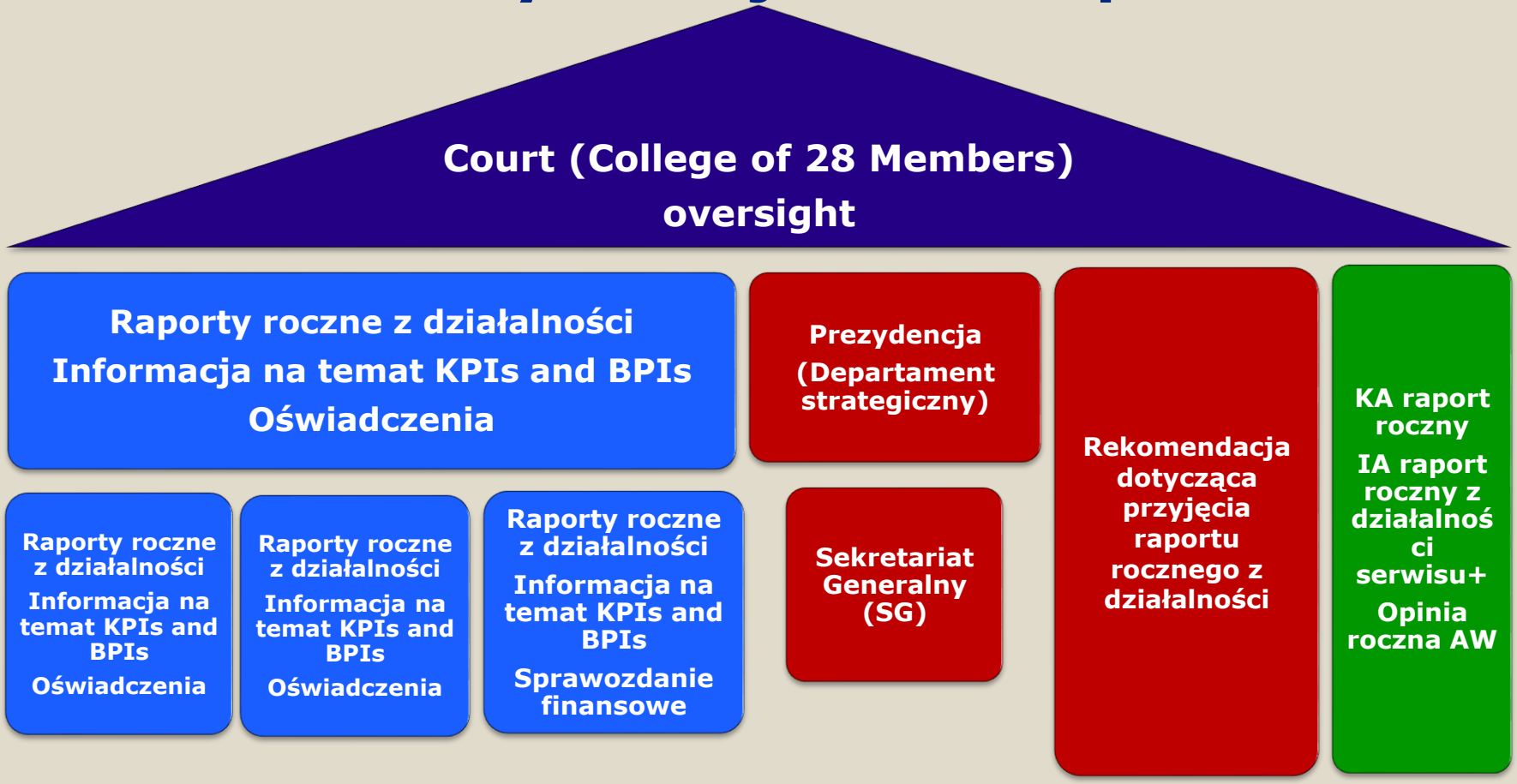

Źródła racjonalnego zapewnienia

- Wzrost kompleksowości i złożoności procesów nowoczesnych organizacji/ wysokie ryzyko działalności

  → - liczne wymagania prawne/ organów nadzorujących w zakresie oświadczeń/ poświadczeń składanych przez zarządy

- **Ryzyko „przeciążenia/zmęczenia informacyjnego**”
- Ryzyko dublowania prac, skupienia się na potwierdzaniu wymagań „zgodności”, obniżonej jakości i wiarygodności opinii, a także ich rozbieżności pomiędzy uczestnikami procesu zapewnienia,

- **Combined assurance-zintegrowane racjonalne zapewnienie**
- Zintegrowanie prac pozwala gwarantuje iż kierownictwo, Komitet audytu oraz organy nadzorujące otrzymują kompleksową opinię na temat efektywności i skuteczności działania organizacji, stanu „governance”, zarządzania ryzykiem, kontroli.
- Wiarygodne źródło informacji mogących pomóc w zarządzaniu i podejmowaniu właściwych środków zaradczych**.**

Źródła racjonalnego zapewnienia

KLUCZOWE CZYNNIKI SUCESU:

- **Jednolita terminologia/ system definicyjny**
  (wszystkie podmioty/organy/ funkcje porozumiewają się jednym głosem w ramach struktury governance)

- **Jednolita perspektywa w zakresie zarzadzania ryzykiem**

- **Sprawny i wydajny system zbierania informacji i ich raportowania** (optymalizacja raportowania zintegrowanego)

- **Silny i efektywny nadzór zarządczy**

Kto jest zainteresowany?

Standardy IIA - zintegrowane zapewnienie

Standard 1000: Purpose, Authority, and Responsibility	The purpose, authority, and responsibility of the internal audit activity must be formally defined in an internal audit charter, consistent with the Definition of Internal Auditing, the Code of Ethics, and the *Standards*.
Standard 2050: Coordination	The chief audit executive **should share information and coordinate activities with other internal and external providers of assurance and consulting services to ensure proper coverage and minimize duplication of efforts**.
Standard 2060: Reporting to Senior Management and the Board	The chief audit executive must report periodically to senior management and the board (...) Reporting must also include significant risk exposures and control issues, including fraud risks, governance issues, and other matters needed or requested by senior management and the board.
Standard 2100: Nature of Work	The internal audit activity must evaluate and contribute to the improvement of governance, risk management, and control processes using a systematic and disciplined approach.

Source: From the *International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing* (*Standards*) (Altamonte Springs, FL: The Institute of Internal Auditors, 2013).

ETO opinia roczna na temat zarządzania finansowego

Źródło opinii:

- **Indywidualne deklaracje składane przez tzw „Urzędników Autoryzujących”,** do których dołączone są raporty na temat stanu kontroli wewnętrznej *(w tym rozliczenie wykonania planów rocznych wraz z podaniem osiągniętych wyników KPI and BPI),* zarządzania ryzykiem, wyników kontroli ex-ante ex-post i ewentualnie stwierdzonych nieprawidłowości (1 i 2 LOD),
- **Wyniki prac audytu wewnętrznego w zakresie oceny procesu zarządzania ryzykiem oraz IT governance (1 i 2 LOD),**
- **Wyniki prac audytu wewnętrznego (**kluczowe ustalenia oraz rekomendacje) wydane w danym roku, wraz z przedstawionymi planami ich wdrożenia (3 LOD),
- **Wyników czynności sprawdzających** potwierdzających potwierdzających skuteczność wdrożonych rekomendacji (3 LOD),

Zintegrowana opinia jak zacząć...

- **Zintegrowana działalność audytowa**
- **Integracja procesów planowania i raportowania**
- **Koordynacja i uzgadnianie działalności**

4 linia obrony

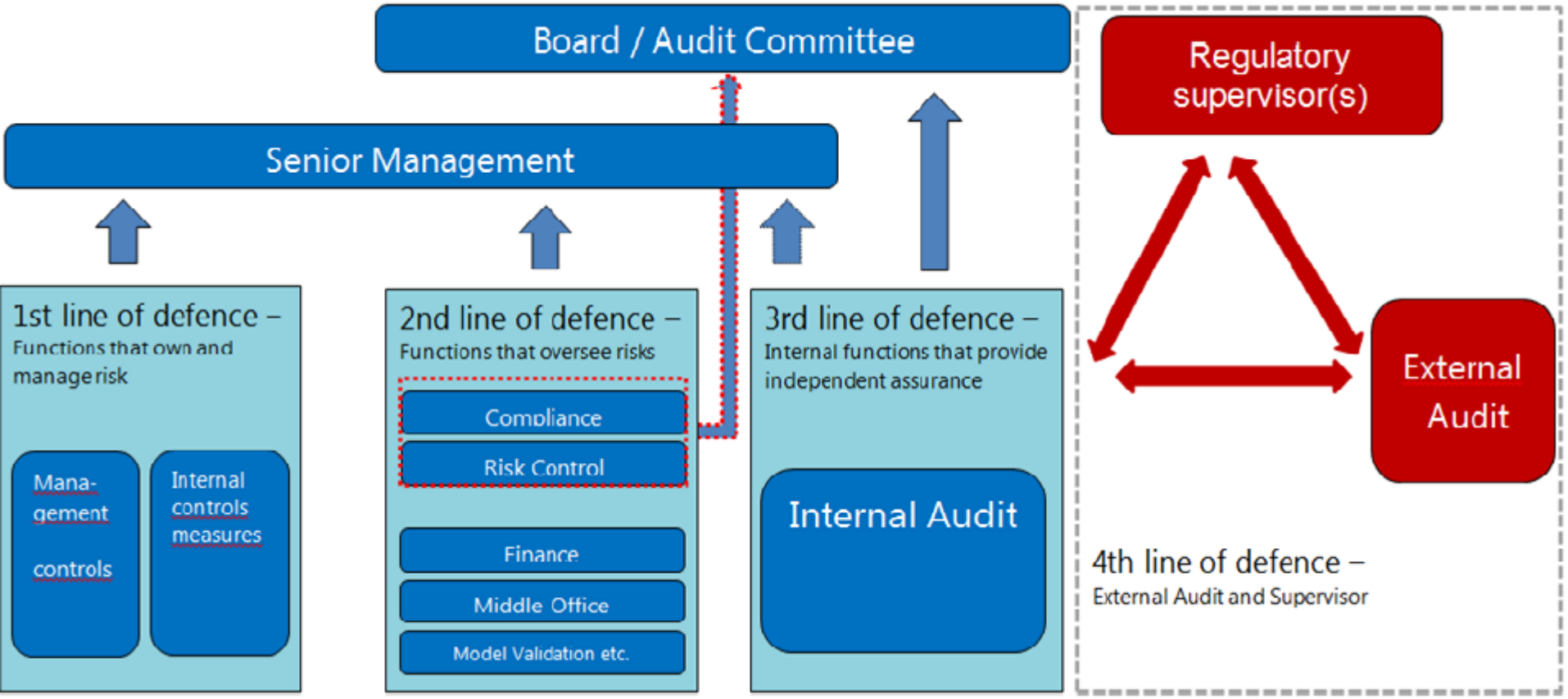

Kluczowe determinanty sukcesu

a) Regularna wymiana informacji

- Jednolita definicja warunków i zakresu współpracy
- Wymiana informacji przed i w trakcie realizacji zadania audytowego,

b) Jakość współpracy

- Stała ocena informacji jakości wymienianej informacji pomiędzy stronami „knowlegde sharing”,
- Regularna oceny niezależności wszystkich podmiotów,

c) Jasna definicja uprawnień i zakresu działania:

- Instytucje nadzorujące („regulatorzy”) posiadają uprawnienia w zakresie pozyskiwania informacji wytwarzanej przez audyt wewnęrzny i zewnętrzny,
- Wszyscy partnerzy winni wspólnie ustalić zasady współpracy oraz
- Zakres wykorzystywanej metodyki pracy i plany działań.

Dziękuję za uwagę